

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА
НАУКОВА
УСТАНОВА

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ

УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
16 травня 2024 року

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВИТИ

БАБЛЮК В. М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ».....	14
БАРНА Х.В., ДЕЛЕГАН М.Ю. СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВИТІ УКРАЇНИ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ.....	16
БАРНА Х.В., ПАВЛЮК М.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСОБИСТІСНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	18
БАРНА Х.В., ПОКИНЯ К.Є. МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ ЧЕРЕЗ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ: СТРАТЕГІЇ ТА ВИКЛИКИ.....	20
БАРНА Х.В., ТЕСЛЕНКО О.О. СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ: ВІД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ ДО МОЛОДІЖНОЇ ІНІЦІАТИВИ.....	22
БАРНА Х.В., ФЕДУЛОВА О.Б. СТРАТЕГІЇ МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВИТІ УКРАЇНИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ТА ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ.....	24
БЕРДАР Н.В., КУШНІР І.І. СУТНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН У ЗАКЛАДІ ОСВИТИ.....	27
БОБИРЕВА О.С., ЛУКІЯНЧИН Н.А. ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕНОМЕНУ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ВІТЧИЗНЯНИХ НАУКОВИХ СТУДІЯХ.....	29
БОБИРЕВА О.С., СЕРДЕНКО А.-М.В. ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА.....	31
ГОНЧАРУК Н. В., ПОНОМАРЕНКО Ю. С., БРИЖАК Н. Ю. ГРА ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ГПД.....	33
ГУСТІ М. В., КОМАР О. В., БРИЖАК Н. Ю. ГУРТКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ РІЗНОВИДІВ ПОЗАКЛАСНОЇ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ РОБОТИ.....	35
НЕСТЕРУК А. А., ЧОРНОМОРЕЦЬ А. О., БРИЖАК Н. Ю. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З БАТЬКАМИ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	38
ВОЛОЩУК В.С., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ: МЕТА І ЗАВДАННЯ..	40
ГАВРИШКО С. Г., ГОБАН Н. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СПРИТНОСТІ, ЯК ФІЗИЧНОЇ ЯКОСТІ.....	42
ГАВРИШКО С. Г., ДАНКО О. ШУТКА М.М. ОЦІНЮВАННЯ ТЕХНІКИ ВИКОНАННЯ ВОЛОДІННЯ М'ЯЧЕМ У НАПАДІ В ГРІ БАСКЕТБОЛ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	45
ГАВРИШКО С. Г., КРИЧФАЛУШІЙ Б. ОРГАНІЗАЦІЯ ФОРМ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	47
ГАВРИШКО С. Г., ФАРКОВЕЦЬ М. УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	49
ГАНГУР Г. В., ХОМА О. М. СПІВПРАЦЯ ВЧИТЕЛЯ Й АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ	

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Література:

1. Брижак Н. Ігри та ігрові технології у групі подовженого дня. *Ігрові технології в розвивальному середовищі початкової школи*: методичні рекомендації. За заг. ред. Г.В. овканець. Мукачево: РВЦ МДУ. 2023. С.50-71 .
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
3. Голуб О., Лесик А., Щербакова Н. Педагогічні умови ефективної діяльності вихователя групи продовженого дня. *Молодь і ринок*: зб. наук. пр. 2022. Вип. 2(200), С. 82–88.
4. Наказ МОН України «Про затвердження Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти» від 25.06.2018 № 677. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0865-18#Text>
5. Сухомлинський В. Серце віддаю дітям. Вибрані твори: в 5-ти т. Т 3. К. : Рад. школа, 1977. 244 с.

УДК 379.83"377.4"(043.2)

ГУСТИ М. В.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет,
КОМАР О. В.,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет
БРИЖАК Н. Ю.,
канд.пед.наук, доцент, доцент кафедри
теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

ГУРТКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ РІЗНОВИДІВ ПОЗАКЛАСНОЇ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ РОБОТИ

Позакласна позашкільна робота становлять невід’ємну частину структури освіти і покликана вирішувати завдання підготовки творчої особистості, здатної до саморозвитку і самовдосконалення. Одним з найважливіших форм позакласної та позашкільної освіти є гурткова робота, яка сприяє розкриттю здібностей, талантів дітей, учнівської та студентської молоді; задовольняє потребу у спілкуванні й спільній діяльності, розвиває і формує загальнолюдські якості, креативність, самостійність, професійну компетентність та вирішує проблему дозвілля.

Важливого значення гурткам надавали видатні педагоги минулого (А. Макаренко, В. Сухомлинський, С. Шацький та ін.), у працях яких ми знаходимо поради до їх організації та досвід роботи. Теоретичні та методичні засади роботи гуртків як форми виховання та організації дозвілля дітей, їхнє значення у всебічному розвитку, розкритті здібностей і талантів дітей розробляються такими науковцями: Л. Бойко, Н. Брижак, А. Воловик, О. Коберник, Л. Міщенко, С. Пітко, Г. Пустовіт Н. Сліпчишин, А. Тумаш та ін.

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови поняття «гурток» розглядається як організація осіб, об'єднаних для спільної діяльності, спільних занять [2].

Гурткова робота нерозривно пов'язана з освітнім процесом, який здійснюється на уроках, а тому вона повинна опиратися на теоретичні знання і практичні уміння та навички, які учні уже здобули під час навчання [4, с.451].

В узагальненому трактуванні гурток розглядається як основна традиційна форма реалізації змісту позакласної роботи та позашкільної освіти і виховання учнів у нашій країні. Метою гурткової роботи є розширити та поглибити знання, здобуті на уроках, задовольнити потребу й цікавість дитини до певного виду діяльності, створити максимально комфортні умови для творчого, інтелектуального, духовного та фізичного розвитку дітей і учнівської молоді у вільний від навчання час, що охоплює задоволення їх освітніх потреб та підготовку дітей до майбутнього життя [1, с. 35].

Дослідники розкривають значення гуртків, показують його поліфункціональність. Досягнення цілей гурткової роботи відбувається завдяки дотриманню наступних принципів: індивідуального підходу та врахування вікових особливостей; добровільності; добровільності; практичної спрямованості гурткової роботи; суб'єктності, діяльнісного підходу та активності; суб'єктності, діяльнісного підходу та активності.

Гурткова робота відрізняється від навчальної більшою різноманітністю форм і методів її організації.

Усі форми можна поділити на індивідуальні, групові та масові. До індивідуальних форм віднесено консультації та бесіди.

Групові форми охоплювали теоретичні та практичні семінари. Позитивні відгуки отримали такі форми як: ділові навчальні ігри (сюжетно-рольові, пошукові, проблемні), ігри-модельовання, ігри-аналіз.

До масових форм також належать конкурси, олімпіади, екскурсії, фестивалі, вечори-зустрічі, виставки тощо. Основними видами масової форми організації гурткової діяльності [1, с. 43-44].

В залежності від поставлених завдань, керівник гуртка на заняттях використовує різноманітні методи навчання, частіше всього поєднуючи їх.

Класифікувати методи навчання можна за різними критеріями:

- за джерелами передачі й характером сприйняття інформації: словесні, наочні та практичні;

- за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання: методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок;

- за характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі [3, с. 15].

Нетрадиційні методи навчання: метод складної цілі, метод вибору, випередження, укрупнення блоків, самоаналізу та колективної творчості, індивідуалізованого застосування програм тощо.

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

За класифікацією Г. Терещука [3, с. 15] гуртки можна умовно розділити на такі групи: предметні, суспільно-політичні, технічні, натуралістичні, художньо-естетичні, фізкультурно-спортивні, туристсько-краєзнавчі тощо.

Гуртками керують вчителі, працівники закладів позашкільної освіти, батьки, фахівці в різних галузях науки, техніки, мистецтва.

Отже, гурткова робота в закладах загальної середньої та позашкільної освіти сприяє не тільки задоволенню інтересів і запитів учнівської молоді, розвитку її творчого потенціалу, нахилів і здібностей у різних сферах діяльності та спілкування, а й поглибленню професійної спрямованості, оволодінню сучасними технологіями, безпосередньо пов'язаними з майбутньою професійною діяльністю здобувачів освіти.

Література:

1. Брижак Н. Ю. Методика гурткової та клубної роботи в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах : навчальний посібник. Мукачево : Видавництво МДУ, 2017. 126 с.

2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.). Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.

3. Методичний путівник керівника гуртка сучасної школи та позашкілля. Частина 2. Укладач Пітко С. Б. Львів : ЛОШПО, 2020. 79 с.

4. Шпеник І. І. Брижак Н.Ю. Гурткова робота як одна з форм позакласної та позашкільної роботи. *Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції* : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції. Мукачево : МДУ, 2018. С. 450-452.

УДК 37.09:37.06-055.52:373.3.011.3-057.874(043.2)

НЕСТЕРУК А. А.,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет

ЧОРНОМОРЕЦЬ А. О.,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет

БРИЖАК Н. Ю.,

канд.пед.наук, доцент, доцент кафедри
теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З БАТЬКАМИ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Одним із ключових компонентів концепції Нової української школи є педагогіка партнерства, яка ґрунтується на взаємодії між учнем, учителем і батьками. В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Учні, батьків та вчителів об'єднують спільні цілі та прагнення, вони є добровільними та зацікавленими односторонніми, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат» [3, с. 105].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>